

Oled sa **GEENIUS**, **RIKAS** või **PRO**? [Vali sobiv tellimus siit.](#)

X

EESTI LOODUS

## LIFE programm ärgitab astuma julgeid samme parema keskkonna suunas

**Keskkonnaministeerium ja KIK**

9. märts 2021 kell 15:49

[Jaga Facebookis](#)[Saada e-kirjaga](#)[Veel ▾](#)

Kuidas parandada Ida-Virumaa tööstuspiirkonda ümbritseva keskkonna kvaliteeti või leida põlevkivituhale uusi innovaatilisi funktsioone, kui finantsilisi vahendeid kohalikul tasemel selleks napib?

Üheks selliseks instrumendiks on LIFE programm, mille abil on kohalikel omavalitsustel, riigiasutustel, avalik-õiguslikel juriidilistel isikutel ning mittetulundus- ja äriühingutel võimalus oma projektile rahastust taotleda.

### Neli suunda

LIFE programm annab võimaluse ja vahendid midagi Eesti keskkonna heaks ära teha nii, et see ka realselt olulist mõju avaldaks. Lahendused peavad sealjuures arvestama meid ümbritseva keskkonnaga, pakkudes ka majanduslikku ja sotsiaalset mõju.

Programmil on sel aastal neli suunda: loodus ja elurikkus; ringmajandus ja elukvaliteet (sh õhukvaliteet, mullastik, vesi, jäätmed, kemikaalid, müra, ressursikasutus ja -tõhusus); kliimamuutuste leevendamine ja nendega kohanemine ning puhtale energiale üleminek. Raha võiks eelkõige taotleda just suure mõjuga, s.t poolemiljoniliste ja suuremate ettevõtmiste jaoks, milleks Eestil siseriiklikke vahendeid alati ei jätku.

## Palju häid näiteid

Ida-Virumaal, kus piirkonna peamiseks keskkonnasaastajaks on kohalikud tööstusjäätmed ning nendest tekkinud reostus, on LIFE projekte seni väga edukalt ellu viidud. Näiteks alustati möödunud aastal [LIFE IP CleanEst](#) projektiga, mille eesmärgiks on puhastada tööstusjäätmetest reostunud Ida-Virumaa jõed ning tuua veekogudesse

tagasi elustik. Muuhulgas taastatakse 10 aastat kestvate tegevuste käigus jõeliste elupaikade kudealad, samuti loodetakse luua isetaastuv lõheliste asurkond.

Põlevkivitööstusest tingitud saastet vähendati ka [LIFE HASCO](#) projekti raames, kus segati uudset tehnoloogiat kasutades põlevkivituhk ehk poolkoks ja põllumajanduslik jääde, mille abil vähenes mõlema keskkonnaohtlik mõju. Üleliigne põlevkivituhk võeti ringlusse läbi väärimise, tänu millele kahandati põlevkivituha jäätmete ladestamist.

[LIFE Osamat](#) pilootprojekti raames uuriti võimalusi põlevkivituha rakendamiseks tee-ehituses. Nii katsetati Narva-Mustajõe ja Simuna-Vaiatu pilootlõigul ehitamist kahe erineva ehitustehnoloogia järgi. Seega on erinevate ideede abil võimalik valitud piirkonnas olulisi muudatusi ellu viia, mis ümbritsevat keskkonda elamiskõlblikumaks ning puhtamaks muudavad.

## Kastist välja

Hea projekti eelduseks on keskne idee, mistõttu on oluline, et projekti lugeja saaks aru, milles seisneb probleem, kuidas seda lahendada asutakse, milliseid tegevusi planeeritakse ning millist tulemust taotletakse. Kondikava peab olema paigas – vastasel juhul kipub projekt juba eos hajuma.

Ent kuidas leida hea idee? Eelkõige võiks see tulla kastist väljapoole mõtlemisest ja teadmisesest, et LIFE soovib näha praktilisi, käegakatsutavaid tulemeid, millega panustatakse realselt ja otseselt projekti seatud eesmärkidesse. Eelkõige soovitakse loomulikult näha ideid, mis keskkonnas midagi paremaks teevad ja mida saaks hiljem laiemalt rakendada. Näiteks oleks soovituslik tutvuda [Euroopa roheline kokkulepega](#) ja [kliimapolitiika põhialustega aastani 2050](#), mis annavad ülevaatliku pildi nii ELi kui ka Eesti prioriteetidest.

## Kuidas projekti kirjutada?

Projekti koostamine ja kirjutamine sõltub valitud suunast. Looduskaitse ja keskkonna valdkonnas algab projektide kirjutamine 10-leheküljelise eeltaotluse koostamisega. Edukamad pääsevad edasi teise vooru, mis võimaldab neil esitada täistaotluse.

Looduskaitse küsimustes saavad LIFE programmist toetust üldiselt kahte tüüpi projektid: need, mis keskenduvad liikidele, ning need, mis keskenduvad elupaikadele.

Keskkonna suunal esitatud katse- ja näidisprojektid peavad olema seotud mõne keskkonnaprobleemi lahendamisega, pakkudes nii Euroopa Liidu ülest lisandväärtust kui ka tooma välja olulist positiivset keskkonnamõju. Kolm olulisemat märksõna siin on ringmajandus, mullastik ja metsad.

Eestis on seni vähe projekte esitatud keskkonnavalase juhtimise ja teabe suunal, mille alla kuulub keskkonnavalase teadlikkuse tõstmine, keskkonnateabe edastamine, haldamine ja levitamine ning parem ja laialdasem huvigruppide kaasamine keskkonnateemadesse. Tasuks mõelda suurelt, keskenduda rahvusvahelistele keskkonnateadlikkusega seotud tegevustele ja kampaaniatele.

Kliima valdkonnas eeltaotlust esitada ei tule, vaid peab kohe täistaotluse kirjutama. Kliimaprojektid on LIFE programmis suunatud kliimamuutuste leevendamisele, kohanemisele ja kliimavalasele teabele ning juhtimisele, mis on oma olemuselt piloot-, demo- või parima lahenduse praktiseerimise projektid.

## Milline on hea projekt?

Sageli võib tekitada asjaosalistes küsimusi, millistele projektidele rahastust jagatakse ning millistele mitte. Siinkohal tasub mainimist, et hea projekt on uudne Euroopa Liidu tasemel, mistõttu tuleks projekti kirjutajal mõelda laiemalt, mitte ainult Eestile.

Seega peaks olema juba projektis välja toodud, mida annab selle täideviimine Euroopa Liidule. Juba eeltaotluses eeldatakse Euroopa Liidu tasemel turuanalüüsi ja seda, et oled välja uurinud, kes on su konkurendid. Tasub esile tuua, mille poolest just sinu lahendus on parem ja eriline.

Hea projekti eelduseks on kirglikud ja teemat hästi valdavad inimesed, kes tajuvad valdkonnasiseseid probleeme ning oskavad neile ka lahendust näha. Seega peab projekti meeskond koosnema oma ala ekspertidest ning kui need on leitud, hakatakse arutama ja mõtlema, kus on kõige kriitilisem murekoht ning kuidas annaks seda parandada.

Kindlasti tasuks projekti kirjutamisel läheneda probleemile laiemalt ja uurida, mida teistes riikides samas valdkonnas juba tehtud on. Heal projektil on partnereid mitmest riigist, mis näitab teema olulisust laiemalt, samuti hinnatakse selliseid projekte üldjuhul kõrgemalt.

## Vajab pühendumist

Hea projekti kirjutamine vajab kõikidelt asjaosalistelt ajaressurssi ja pühendumist, mistõttu tasuks projekti kirjutamiseks aega varuda. Hea projekti põhitaotluse koostamine võib keskeltläbi võtta aega umbes kuus kuud või rohkemgi.

Kui on vaja ka eraldi rahastust taotleda, tuleb kõik võimalused aegsasti välja selgitada. Peab läbi arutama, kes võiksid olla projektipartnerid, kust leitakse omafinantseering ja kuidas projekti tulemusi levitada. Ka see võib olla ajamahukas ettevõtmine, mistõttu on varajane alustamine väga oluline.

## Ideedele jagub võimalusi

LIFE programm pole aga ainus võimalus keskkonnategevuste täideviimiseks. Muuhulgas aitab ideid ellu viia [Horisont](#), mis on maailma suurim teadus- ja arendustegevust ning rahvusvahelist koostööd toetav programm.

Horisont ja LIFE on omavahel tihedalt seotud – nii mõnigi keskkonnaprojekt on enne LIFE programmi alustanud Horisondist, mis peab oluliseks kolme suunda: oodatud on projektid, mille käigus toetatakse tiptasemel teadust, ühiskonnaprobleemidele lahenduste otsimist või juhtpositsiooni saavutamist tööstuses selleks vajaliku teaduse abil.

Seega keskendub Horisont eelkõige teadusuuringute läbiviimisele ning aitab neid eesmärgipäraselt täide viia. Miks mitte koguda alustuseks tõendusmaterjali teaduslikku materjali, mille tulemusi annaks hõlpsalt ära kasutada LIFE programmi tarvis?

Sarnaselt Horisont programmiga saab projekti jaoks raha taotleda ka [Euroopa Liidu Innovatsioonifondist](#), mille puhul keskendutakse innovaatiliste madala süsinikususaldusega tehnoloogiate arendamisele ja kasutuselevõtule.

Sealhulgas on võimalik toetust saada projektidele, mis leiavad lahendusi süsiniku kinnipüüdmisele, ladestamisele ja utiliseerimisele või asendavad energiantensiivseid tööstusi.

## Küsi julgelt abi

Programmi [taotlusvoorud](#) avanevad juba sel kevadel. Täpsemat infot projekti kirjutamisega seotud küsimuste ning tähtaegade kohta jagavad [LIFE kontaktisikud](#), kes julgustavad esitajaid nendega otse ühendust võtma.

Keskkonnaministeeriumis ja Keskkonnainvesteeringute Keskuses töötavad LIFE projektijuhid, kes aitavad muuta programmi nähtavamaks, tõsta taotlejate teadlikkust projekti võimalustest, aidata parandada projektitaotluste kvaliteeti ning leida sobivaid partnereid.

Ühtlasi on palju kasulikku informatsiooni jagada juba rahastuse saanud projektide juhtidel.

Eelkõige tasub meeles pidada, et projekti kirjutamine pole tegelikult nii keeruline, kui esmapilgul tundub. LIFE'is on paindlikkust ning vajadusel saab teha muudatusi.

Kui esimesel korral raha saada ei õnnestunud, tasub proovida uuesti. Vastavalt tagasisidele projekti täiendades võib see järgmisel aastal olla juba palju edukam. Julge pealehakkamine on pool võitu.

*Artikli kirjutamist on rahastatud projektist “LIFE programmist teadlikkuse suurendamine ja projektitaotluste kvaliteedi parandamine 2”, mida rahastab Euroopa Liidu liikmesriikide keskkonnaprojektide kaasrahastamise programm LIFE.*

Märksõnad: [keskkonnainvesteeringute keskus](#), [keskkonnaministeerium](#), [LIFE](#), [taotlusvoor](#)

**Metsatulekahjud Eestis ja välismaal: kuidas üks mets põlema läheb?**

**Kuidas Euroopa Komisjonilt Eesti keskkonna ja majanduse edendamiseks raha taotleda?**

[f Jaga Facebookis](#)

[✉ Saada e-kirjaga](#)

[🐦 Jaga Twitteris](#)

[in Jaga LinkedInis](#)

[💬 Kommenteeri](#)



Loed AwaRaEst LIFE blogi, kus tutvustame, mida LIFE programmi projektide abil Eesti looduse ja keskkonna heaks tehtud on ning mida plaanime tulevikus ellu viia.

[Vaata kõiki artikleid](#)

Oled sa **GEENIUS, RIKAS** või **PRO**? [Vali sobiv tellimus siit.](#)



## POPULAARSED LOOD

PANDIPAKENDI BLOGI

**Nuus podcast #ärarääma: kas me tulevikus üldse lennata saame?**

TARGA TARBUIA BLOGI

**Sada miljonit eurot aastas prügikasti: kes on Eesti suurimad toiduraiskajad ja kuidas probleemi lahendada?**

SOLARIDE'I BLOGI

**Naisinseneri ei peaks otsima nagu taskulampi pimedast toast**

SOLARIDE'I BLOGI

**Solaride'i päikeseauto ehitus saab 180 000 euro suuruse rahasüsti**

TARGA TARBIIJA BLOGI

**Paberkott ja kilekott: kas üks on ikkagi teisest keskkonnasõbralikum?**

UUDIS

**Riik teeb Eesti ametliku ilmaäpi: tule aita sellele nimi panna**

#### VIIMATI LISATUD

**LIFE programm ärgitab astuma julgeid samme parema keskkonna suunas**

9. märts 2021 kell 15:49

**Uus podcast #ärarääma: kas me tulevikus üldse lennata saame?**

9. märts 2021 kell 12:33

**Sada miljonit eurot aastas prügikasti: kes on Eesti suurimad toiduraiskajad ja kuidas probleemi lahendada?**

8. märts 2021 kell 09:57

**Naisinseneri ei peaks otsima nagu taskulampi pimedast toast**

8. märts 2021 kell 09:19

**Solaride'i päikeseauto ehitus saab 180 000 euro suuruse rahasüsti**

4. märts 2021 kell 10:56

**Paberkott ja kilekott: kas üks on ikkagi teisest keskkonnasõbralikum?**

4. märts 2021 kell 09:12

[Vaata kõiki artikleid](#)

#### SISUTURUNDUS

SISUTURUNDUS

**Justkui kirss tordil: need on kolm imekaunist korterit, kus on sind lisaks kõigele muule ootamas ka saun**

SISUTURUNDUS

**Kuidas meiliturunduse kampaaniate abil brändi läbivat stiili luua?**

SISUTURUNDUS

**Kalamaksaõli – kas endiselt nii vastik nagu vanasti?**

SISUTURUNDUS

**Perekodu Tallinnas: 3 mõistliku hinnaga korterit, kuhu mahub elama keskmise suurusega leibkond**

G TELLIJALE

**Arkadi Popov: mulle teadaolevalt ei olnud 31aastase päästja surm seotud vaktsiiniga**

KODU • KINNISVARA

Rubriiki toetab **Bigbank kodulaen**

**Pildid: Lõuna-Eestis müüakse odavalt talu, mis äsja täiesti elamiskõlblikuks remonditud**

RAHA • UUDIS

**Miks ei puuduta uued piirangud ilusalonge?**

AUTO • UUDIS

**Uus rekord? Mobiilne kiiruskaamera registreeris mõne tunniga üle 2000 rikkumise**

AUTO • UUDIS

**Päeva *restomod*: bulgaarlased tegid VAZ 2101 juubeli puhul valmis erilise interjööriga “kopika”**

ELISA BLOGI

**Kodukontori meespea: 4 nõuannet, kuidas wifi kiiremaks muuta**

RAHA • UUDIS

**Riik läheb neljapäevast lukku: poed ja koolid pannakse kinni**

Lisatud põhjalik ülevaade, millised piirangud jõustuvad!

PRO TELLIJALE

**Eesti kuues üksisarvik hiilib radari alt**

ÄRA JÄÄ ILMA PÄEVA PÕNEVAMATEST LUGUDEST

## Telli Geeniuse uudiskiri

Saadame sulle igal argipäeval ülevaate olulisematest Geeniuse teemadest.



## geeniusmedia

Geenius Meedia OÜ  
Ahtri 6, 10151 Tallinn  
Tel 660 9797  
[geenius@geenius.ee](mailto:geenius@geenius.ee)

[Üldised kasutustingimused](#) • [Andmekaitsetingimused](#) • [Ettevõttest](#)

© Geenius Meedia OÜ, 2021.

### Portaalid

[Geenius](#)  
[Auto](#)  
[Digi](#)  
[DigiPRO](#)  
[Diktor](#)  
[Kodu](#)  
[Kohalik](#)  
[Raha](#)  
[Rikas](#)  
[Rohe](#)  
[Tervis](#)

### Ajakirjad

[Digi](#)  
[Mood](#)  
[Muki](#)

### Podcastid

[Autotund](#)  
[Algorütm](#)  
[Digitund](#)  
[Restart](#)

### Sotsiaalmeedia

[Facebook](#)

### Kontakt

[Toimetus](#)  
[Reklaamiinfo](#)

Geeniuse portaale majutab

